

Slovenské ľudové piesne

Slovak Folk – Songs

A strana / Side A

Štefan Németh – Šamorínsky:

Záhorácke piesne pre tenor a veľký orchester
Songs from Záhorie for Tenor and Large Orchestra

23,17

Bože múj, otče múj
Zakvitla čerešňa
Mám ja lúku
Zapadaj suníčko
Cože dífča hovorí
Vychádza suníčko
Za horama, za dolama
Ten prítržský pastýr
Mám ja ženu šikovnú
Ej, počkaj, počkaj

B strana / Side B

1. Pavol Bagin:

Piesne pre tenor a orchester
Songs for Tenor and Orchestra

14,31

Láska, bože, láska
Na kopčianskej veži
V tej našej zahrádce
Tečie voda
Od Záhorá

2. Vítězslav Novák:

Slovenské spevy pre sólový hlas
a symfonický orchester
Slovak Songs for Solo and Symphonic Orchestra

Inštrumentácia / Instrumentation: Zdenko Mikula

4,46

Moja milá
Ked som si šol

3. Mikuláš Schneider – Trnavský:

Slovenské ľudové piesne
Slovak Folk – Songs

3,28

Inštrumentácia / Instrumentation: Zdenko Mikula

V kláštornnej doline
Ej, padá, padá rosička

Spieva / Singer

Peter Dvorský

Orchester Slovenského národného divadla diriguje Pavol Bagin
Slovak National Theatre Orchestra conducted by Pavol Bagin

Nahrávky sú z produkcie Čs. rozhlasu v Bratislave
Records from the production of the Czechoslovak Radio
in Bratislava

Responsible editor: Viktor Szarka
Notes © : Dr. Terézia Ursíniová
Cover © : Miroslav Cimerman
Opus. n.p., Dunajská 18, Bratislava – ČSSR
Exported by Slovart, Bratislava
Printed by Grafobal, n. p., Skalica
Made in Czechoslovakia
© 1980 OPUS

Pramene ľudovej piesne vefakrát prirovnávame k prameňu živej vody, ku ktorému sa skláňajú rôzne generácie poslucháčov, obdivovateľov, tvorca aj interpretov, aby si cez veľkolepú prostotu výtvoru anonymného tvorca uvedomili génius národa. Slovensko – krajina oplývajúca neohyčajne bohatým a živým folklórom, má tisícky klenotov piesňovej tvorivosti. V posledných desaťročiach ich oživili mnohí profesionálni interpreti, ale aj členovia amatérskych súborov, venujúci sa autentickému i štýlizovanému folklóru. Pieseň sa im poddávala, dostávala nové podoby a variácie, viaceré výklydy i citové náboje. Za pozornosť stojí skutočnosť, že skladatelia rôznych generácií považujú za svoju najvnutornejšiu potrebu vyránať sa s inšpiráciou, ktorá vychádza zo srdca prostého slovenského ľudového umenia, akými boli Arnold Flögl, dr. Janko Blaho, František Zvarík, dr. Gustáv Papp a ďalší vynikajúci speváci. Na platni zaznievajú úpravy z pera Vítězslava Nováka, skladateľa, ktorý odchoval na pražskej Majstrovskej škole našu zakladateľskú generáciu slovenskej profesionálnej hudby 20. storočia: A. Moyse, E. Suchoňa, J. Cikkera, D. Kardoša, A. Očenáša. Novákova láska k slovenskej ľudovej piesni a k prameňom ľudovej inšpirácie vôbec sa stala podnetom i pre jeho žiakov, z ktorých každý – sebe najvlastnejším spôsobom – využil nevyčerpateľné zdroje ľudovosti pri úpravách, samostatných stváreniach, či v dielach rôznorodého žánru a zamerania. Novákove Slovenské spevy sú na platni reprezentované iba malou ukážkou v inštrumentácii Z. Mikulu, no i v nej pobaďame citlivosť oboch upravovateľov, ktorí takmer s pietou berú do rúk odkaz neznámeho tvorca. Mikuláš Schneider – Trnavský, ktorého národné piesne sú také stotožnené s genialitou ľudového, že sa v nich stierajú hranice medzi umelým a autentickým, upravovali i ľudové piesne. Peter Dvorský spieva na platni z jeho upravovateľského odkazu dve ukážky v inštrumentácii Z. Mikulu. Azda najrozjsiahlejší je výber zo Záhoráckych piesní Štefana Németha – Šamorínskeho, pedagóga, skladateľa, dirigenta, interpreta a organológa, ktorý našiel vo svojom učiteľovi Bélovi Bartokovi vzor moderného skladateľa, inšpirovaného a celý život napájaného ľudovou piesňou i tancom rôznych národov. K menám týchto skladateľov sa pripája aj slovenský dirigent a skladateľ Pavol Bagin úpravami piesni z jeho rodného západného Slovenska. S týmto krajom žirnosti, úrodnosti, rozšaftnosti i nekonečných diaľok dolnozemských nižín a miernych pahorkov ho viažu silné citové putá. Vrúcnosť, zdravá miera citu, krásu slovných spojení naplnených výstížnymi poetickými obrazmi, jemnosť melodických nápadov i svieženosť rytmov, ktoré zavíria v živých piesňach, sú predpokladom hlbokeho zážitku z diela – aj z interpretácie.

Pavol Bagin /nar. 11. mája 1933/, dirigent, skladateľ, organizátor slovenského hudobného života, šef opery Slovenského národného divadla. Študoval na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave, v r. 1955–1959 bol poslucháčom Vysokej školy múzických umení v Bratislave na Katedre orchestrálnego a operného dirigovania v triede dr. L. Rajtera. V rokoch 1957–1969 pôsobil P. Bagin vo Vojenskom umeleckom súbore Jána Nálepku ako šéfdirigent symfonického orchestra a zástupca umeleckého šefa. Od apríla 1969 do februára 1971 bol riaditeľom Správy umenia Ministerstva kultúry SSR. V súčasnosti je umeleckým šefom a hlavným dramaturgom opery SND. Ako dirigent hostoval v Maďarsku, Bulharsku, NDR, Poľsku, ZSSR, v Juhoslávii – pričom má za sebou koncerty so Slovenskou filharmóniou, Symfonickým orchesterom Čs. rozhlasu, Štátnej filharmóniou Košice, sústavne spolupracuje s Orchesterom Ľudových nástrojov Československého rozhlasu v Bratislave – ako dirigent, skladateľ a upravovateľ, diriguje aj orchester opery SND. Skladateľská tvorba Pavla Bagina je inšpirovaná slovenskou ľudovou piesňou. Tvorí najmä diela komorného charakteru /Dumka a tanec, Myjavské tance, Selanka, Uspávanka a tanec pre klavír, Melancholické miniatúry, Scherzo pre klavír, Quattro invenzioni per archi .../.

Peter Dvorský /nar. 25. septembra 1951/ – tenorista, sólista opery SND, laureát štátnej ceny Klementa Gottwalda. Spev študoval u prof. I. Černeckej na bratislavskom konzervatóriu a ešte počas štúdia /r. 1972/ sa stal sólistom SND v Bratislave. Zúčastnil sa na medzinárodných speváckych súťažiach – do povedomia odborníkov sa zapisuje už na Pražskej jari r. 1973, stáva sa laureátom Čajkovského súťaže Medzinárodnej tribúny mladých interpretov z roku 1976, ktorá sa uskutočňuje v rámci Bratislavských hudobných slávností. V sezóne 1975/1976 stážoval v milánskej La Scale. Jeho sólistická kariéra je veľmi rýchla a úspešná: doposiaľ spieval na všetkých významných európskych operných scénach, je stály hostom viedenskej Štátnej opery, má za sebou vystúpenia v newyorskej Metropolitnej opere, v milánskej opere La Scala, v moskovskom Bolšom teatre, vo veronskej Aréne ... Jeho doménou je taliansky operný repertoár tenorovej lyrickej oblasti. Stále intenzívnejšie sa venuje aj piesňovej literatúre. Počiatky tohto záujmu siahajú ešte do čias konzervatoriálnych štúdií a vítazstva na Celoštátnnej vokálnej súťaži Mikuláša Schneidera – Trnavského. Peter Dvorský vynikajúco naštudoval a nahral rad piesní M. Schneidera – Trnavského a premiérovo uviedol náročný cyklus E. Suchoňa Pohľad do neznáma. Jeho nahrávky slovenských ľudových piesní so sprievodom orchestra sú novou úlohou, osobným cieľom umelca, ktorý sa usiluje vyrovnati s nesmierne náročnými interpretáčnymi parametrami pri prednese ľudových piesní.

Stereo 9117 0953